

coòpolis

23/24

MEMORIA D'ACTIVITATS

Cercle de Transició Ecosocial · Energia i habitatge

ÍNDEX

01. INTRODUCCIÓ	8
1.1. Objectius específics	10
1.1.1. Línia estratègica transició energètica	10
1.1.2. Línia estratègica habitatge	11
1.2. Entitats agregades	13
1.2.1. Entitats promotores	13
Batec	13
Sostre Cívic	14
La Dinamo	14
1.2.2. Entitats participants	15
Holon	15
Aiguasol	15
1.3. Resum d'actuacions del cercle	16
02. DIAGNOSI I MAPEIG	21
2.1. Introducció	21
2.2. Elaboració d'un catàleg de bones pràctiques	21
2.3. Reptes de futur	22
03. DIVULGACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I GENERACIÓ DE CONEIXEMENT	25
3.1. Introducció	25
3.2. Campanya de comunicació i difusió a col·lectius d'especial atenció	25
3.3. Accions per a la creació de les diferents classes de cooperatives, com ara concursos de projectes cooperatius i accions a mida segons les necessitats de les persones participant	27
3.4. Organització de tallers de sensibilització o dinamització destinats a persones emprenedores interessades en la fórmula cooperativa	34
3.5. Diagnosi sobre les mancances i les oportunitats socioeconòmiques del territori/sector i elaboració d'una proposta bàsica de treball per posar en marxa el projecte	38

3.6. Organització de sessions per al disseny d'estratègies vinculades al creixement d'entitats de l'economia social i cooperativa	39
3.7. Sessions col·lectives i d'acompanyament expert individual	40
3.8. Reptes de futur	44
04. FORMACIÓ PER A LA PROMOCIÓ, CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES DE L'ESS	48
4.1. Introducció	48
4.2. Acompanyament expert	48
4.2.1. Assessorament individual a mida a associacions o empreses per a la creació o la transformació en cooperativa	48
4.3. Tallers de sensibilització o dinamització destinats al teixit associatiu i a les empreses per donar a conèixer la fórmula cooperativa com a opció	49
4.4. Tallers de sensibilització o dinamització adreçats a professionals que de manera estratègica s'agrupen per prestar serveis conjuntament	57
4.5. Reptes de futur	58
Habitatge	58
Energia	59
05. ACOMPANYAMENT PER A LA CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVA I PROJECTES DE L'ESS	61
5.1. Introducció	61
5.2. Accions concretes	61
5.2.1. Projectes i acompanyaments	61
5.3. Reptes de futur	68
06. FACILITACIÓ DE LA INTERCOOPERACIÓ, TREBALL EN XARXA I DINAMITZACIÓ TERRITORIAL	71
6.1. Introducció	72
6.2. Intercooperació dins de la XAC	
07. CONCLUSIONS	75
Transició energètica	75
Habitatge	77

01

INTRODUCCIÓ



Al llarg de l'última dècada, el concepte de transició ecosocial ha englobat els esforços dels moviments socials, la recerca i les polítiques públiques per fomentar la transformació de les societats humanes i les seves economies cap a **models econòmics socialment i ecològicament justos**. Aquesta estratègia, inherentment complexa, busca abordar una crisi global marcada tant per dimensions ecològiques (crisi energètica, emergència climàtica, crisi alimentària, pèrdua de biodiversitat, entre altres) com socioeconòmiques. La connexió entre un model hegemònic extractivista i el col·lapse ecosocial indica que no són suficients les "tecnologies ecoeficients" ni les solucions com el "capitalisme verd", que amaguen la mercantilització generalitzada de béns naturals. En canvi, canvis estructurals resulten imprescindibles per preservar la vida digna al planeta.

Amb la nova dècada és crucial integrar els nous objectius de l'Agenda 2030, que aborden **reptes globals com la pobresa, la fam, la salut, l'educació i la igualtat de gènere**, entre altres. A més, els fons Next Generation, impulsats per la Unió Europea, ofereixen una oportunitat única per finançar iniciatives de transició ecosocial. Aquests fons estan orientats a la recuperació econòmica postpandèmica i a la transformació ecològica i digital, establint una via per afrontar la crisi ecosocial des de diverses àrees d'actuació.

La transició ecosocial ha d'incorporar la construcció pràctica d'un nou paradigma econòmic que integri els objectius de justícia social, sostenibilitat ecològica i democràcia econòmica, aprofitant les oportunitats proporcionades pels nous instruments i recursos internacionals. Entre les estratègies de transició ecosocial, com el New Green Deal o el Decreixement, l'Economia Social i Solidària emergeix com un àmbit econòmic capaç d'implementar la transició ecosocial de manera democràtica. Això es podria aconseguir impulsant activitats econòmiques que transformin el model productiu des de la perspectiva de la sostenibilitat social i

ambiental. Amb l'arribada de la nova dècada, el concepte de transició ecosocial ha adquirit una dimensió encara més rellevant amb la incorporació dels nous objectius de l'Agenda 2030 i l'ús dels fons Next Generation, els quals ofereixen oportunitats significatives per finançar i impulsar iniciatives de transformació ecosocial. Aquesta evolució s'alinea amb el reconeixement de la crisi global, que no només té una dimensió ecològica, sinó també socioeconòmica.

Dins les **estratègies específiques** es destaquen:

- a) Una transició energètica renovable centrada en l'autogeneració, autosuficiència i producció descentralitzada.
- b) Una mobilitat i logística sostenible, accessible i no contaminant.
- c) Una transició agroecològica cap a la plena sobirania alimentària.
- d) Replantejaments en urbanisme i construcció orientats cap a l'eficiència arquitectònica i models cooperatius d'habitatge.

En aquest context, destaca el paper emergent de les **comunitats energètiques**, les quals es presenten com a protagonistes clau en la transició cap a una energia més sostenible. Mitjançant la promoció d'una transició energètica renovable centrada en l'autogeneració, l'autosuficiència i la producció descentralitzada, aquestes comunitats juguen un paper vital en la reducció de la dependència de fonts contaminants i en la construcció d'alternatives que promouen la sobirania energètica i la sostenibilitat ambiental.

Paral·lelament, i com a nucli impulsor de comunitats energètiques també, en la lluita contra el model d'habitatge especulador actual, **la consolidació de l'habitatge cooperatiu emergeix com una eina fonamental**. Aquest model ofereix una alternativa democràtica i sostenible al desenvolupament immobiliari

especulatiu. Les cooperatives d'habitatge, impulsades per la participació ciutadana i la presa de decisions col·lectiva, poden contribuir significativament a la transformació del paradigma residencial. Això implica replantejar l'urbanisme i la construcció cap a formes d'eficiència arquitectònica i models cooperatius d'habitatge, fomentant la creació d'espais de vida més sostenibles i socialment justos.

En el marc d'aquesta transformació, el Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis ha posat un èmfasi especial en la promoció del cooperativisme relacionat amb la transició energètica i l'habitatge cooperatiu al llarg del 2023-2024. Aquesta iniciativa col·labora activament amb altres cercles, com el **Cercle de Transició Ecologia i Alimentació**, per abordar qüestions crítiques com agroecologia, alimentació i transport, contribuint així a la consolidació d'alternatives més justes i sostenibles enfront dels reptes actuals.

1.1. Objectius específics

Tot seguit es recullen les dues grans línies estratègiques del cercle: transició energètica i habitatge cooperatiu. Es presenten les noves línies que passen per la intercooperació i la innovació, així com línies de consolidació i enfortiment sectorial.

1.1.1. Línia estratègica transició energètica

En l'actual context de crisi ecosocial, agreujat per la polarització de les polítiques públiques, un context europeu clarament virant cap a polítiques conservadores

negacionistes del canvi climàtic, amb impactes tant locals com globals, el sector de la transició ecosocial, especialment en l'àmbit de la transició energètica, es presenta com **un motor crucial per a una transició econòmica cap a models més justos, que posin al centre la vida, assumint les limitacions planetàries**. En aquest escenari, es mobilitzen molts fons i es creuen diversos interessos, amb empreses de l'oligopoli energètic treballant per acaparar els recursos disponibles, imposant una transició que canviï de tecnologies sense alterar el sistema energètic, econòmic i social.

La línia estratègica de transició energètica busca respondre a la demanda d'alternatives per a una transició energètica justa, sostenible i democràtica, impulsada des de l'Economia Social i Solidària (ESS) i que pugui arribar a ser hegemònica. En aquest marc, es destaca el desenvolupament de comunitats energètiques en format cooperativa, les quals es converteixen en veritables agents de transformació. Aquest model permet a la ciutadania participar activament en la producció i consum d'energia sostenible, allunyant-se de les dinàmiques monopolístiques.

Les activitats plantejades en aquesta estratègia busquen enfortir i articular el sector de la transició energètica en l'àmbit cooperatiu, especialment fomentant la creació de comunitats energètiques. A més de contribuir a la sostenibilitat ambiental, aquestes iniciatives tenen un impacte positiu en l'ocupació local, generant llocs de treball directes relacionats amb la gestió, manteniment i instal·lació d'infraestructures energètiques sostenibles, així com l'impuls i la gestió d'equips motors, de les persones i les cooperatives en si mateixes com a estructures demandants de serveis i generadores de mercat social. Així, es promou no només la independència energètica sinó també el desenvolupament econòmic local i la creació de treball decent al voltant de les comunitats

energètiques cooperatives. En aquesta anualitat, s'han focalitzat els esforços en l'enfortiment de les Comunitats Energètiques referents a la ciutat, com a motor per als diversos grups que inicien aquest camí a la ciutat de Barcelona. L'aliança estratègica amb la FAVB ha donat lloc a una xarxa de comunitats energètiques a la ciutat, amb una agenda pròpia, i activitats formatives, intercanvi de bones pràctiques i propostes d'incidència política.

1.1.2. Línia estratègica habitatge

Garantir l'accés universal a un habitatge digne és un dels desafiaments més urgents i profunds de la nostra societat. Aconseguir-ho implica transformar radicalment el model econòmic i social actual, posant al centre el benestar de les persones i la cura del planeta. Cal avançar cap a un sistema que deixi enrere la lògica especulativa i mercantilista de l'habitatge i prioritzi un futur sostenible, equitatiu i accessible per a tothom. El moviment cooperatiu i l'Economia Social i Solidària a Catalunya ha promogut amb força el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús com a eina per garantir aquest dret, tot i que el procés de desenvolupament del model és complex i lent.

Aquest model planteja una alternativa a les formes tradicionals d'accés a l'habitatge, que permet que les persones participin activament en la provisió, distribució i finançament de l'habitatge. Això crea un impacte socioeconòmic significatiu i enforteix l'economia social i solidària. Barcelona, en particular, ha vist un creixement destacable en el nombre de projectes cooperatius gràcies, en part, a polítiques com la cessió de sòl per part de l'ajuntament. Tot i això, és essencial desenvolupar un marc sòlid de polítiques públiques i eines que facilitin el seu creixement.

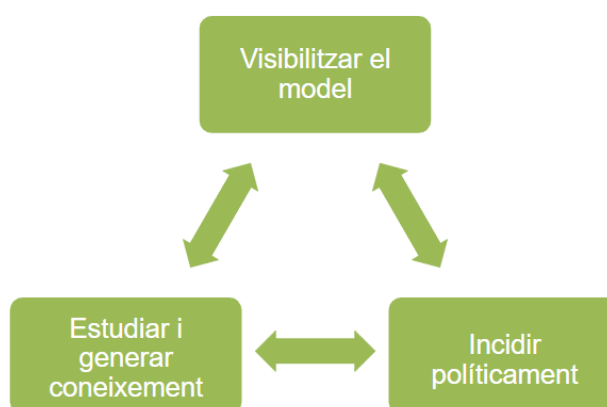
Les línies estratègiques per aquesta etapa han estat continuar amb l'impuls i la consolidació del model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús i el sector a través del que s'articula, assegurant la seva sostenibilitat i el seu arrelament en el territori. A través d'aquests eixos, volem:

- **Impulsar el model:** Donar visibilitat a l'habitatge cooperatiu com una opció transformadora, incrementant-ne la difusió i facilitant la creació de nous projectes que responguin a les necessitats d'habitatge dignes i assequibles.
- **Consolidar el sector:** Establir una base sòlida de suport per als projectes existents i enfortir les polítiques públiques que facilitin l'accés a aquest model, amb l'objectiu de garantir la seva estabilitat i impacte social a llarg termini.
-

Objectius Estratègics

D'acord amb les línies esmentades, establim tres objectius estratègics clau per aquesta etapa:

- **Visibilitzar el model** per generar consciència i atractiu entre la població.
- **Estudiar i generar coneixement** sobre el model i les experiències existents, tant a escala local com global, per identificar bones pràctiques i adaptar-les al context català.
- **Incidir políticament** per construir un marc normatiu que afavoreixi l'accessibilitat i inclusivitat del model.



Objectius Específics

Per tal d'aconseguir aquests objectius, ens proposem:

- Promoure el model d'habitatge cooperatiu com una alternativa transformadora i sostenible, que respongui a les necessitats vitals de les persones i el medi ambient.
- Treballar per l'establiment de polítiques públiques que donin suport al model d'habitatge cooperatiu, assegurant la seva funció social i l'accessibilitat per a tots els segments de la població.
- Fomentar estratègies d'intercooperació per reforçar els projectes de proximitat, resolent problemàtiques comunes i maximitzant l'eficiència dels recursos disponibles.
- Consolidar el coneixement dels projectes d'habitatge cooperatiu ja existents, facilitant la creació de nous projectes a partir de l'experiència acumulada.

Aquest pla de treball ens situa en una posició estratègica per consolidar el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a Barcelona i altres territoris de Catalunya, avançant cap a una societat més justa i equitativa.

1.2. Entitats agregades

1.2.1. Entitats promotores

Per la línia estratègica de transició energètica:

Batec

És un projecte d'intercooperació socioeconòmica d'entitats cooperatives i associatives, que treballa des de Barcelona per ser un referent en la transició energètica cap a un model sostenible, just i democràtic promogut des de l'àmbit de l'ESS.

S'entén per un model energètic sostenible, aquell que està basat en el respecte al medi ambient, la justícia social i la democràcia econòmica; peces clau que formen part d'un canvi social integral que cerca garantir un equilibri natura-societat. On el decreixement i la reducció de la demanda en primera instància, i posteriorment, l'aportació d'energies renovables distribuïdes amb gestió i participació local que ens aportin sobirania energètica en són els motors principals.

Són sòcies fundadores de BATEC, pol cooperatiu per la transició energètica SCCL: Azimut360, Aiguasol, Lacol, Societat Orgànica, Associació Serveis Bàsics Autònoms (SEBA) i, com a sòcia col·laboradora, La Ciutat Invisible.

Per la línia estratègica d'habitatge:

Sostre Cívic

L'Associació Sostre Cívic treballa en la promoció i divulgació del model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. L'entitat, que va néixer fa 20 anys, actualment compta amb més de 1.600 persones sòcies i ha esdevingut una de les entitats de referència en l'àmbit de la difusió i la promoció del cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús. Des del 2010, sis anys després de la seva creació, es constitueix la cooperativa homònima per gestionar la promoció dels primers projectes d'habitatge cooperatiu, que actualment són 27 en diferents fases de

promoció per tota Catalunya, 14 dels quals ja són en convivència amb 188 habitatges. Com associació, les principals línies d'activitat són la divulgació del model mitjançant l'organització i participació en xerrades, jornades, fires i altres activitats de difusió, elaboració i divulgació de materials; el suport, assessorament i acompanyament a persones que volen treballar per impulsar el model d'habitatge en cessió d'ús; i du a terme una incidència política per avançar en el reconeixement d'aquest model d'accés i tinença d'habitatge en el marc legal actual. Els principals espais de participació per vehicular la feina d'incidència són la sectorial d'habitatge de la XES i la secció de secció d'ús de la Federació de Cooperatives d'habitatge de Catalunya. A tots dos espais l'associació ha format part activa de la seva creació. Sostre Cívica forma part dels diversos òrgans de decisió i espais de governança de Coòpolis des de 2017.

La Dinamo

La Dinamo Fundació es va constituir el 2016 impulsada pels equips tècnics responsables del projecte de la cooperativa d'habitatges en cessió d'ús Habitatges La Borda. L'objectiu de la fundació és expandir aquest model per tot el territori català, oferint la cessió d'ús com una alternativa viable i replicable als models tradicionals d'accés a l'habitatge. Des de la seva creació, ha col·laborat en projectes destacats amb La Borda i altres entitats, i actualment acompanya 14 promocions distribuïdes arreu del país, així com diversos grups en les primeres fases dels seus projectes.

La Dinamo també treballa activament per difondre aquest model arreu del territori, amb l'objectiu de fer-lo més conegut i accessible. Ha dut a terme estudis i propostes per modificar els marcs normatiu, fiscal i legal que regulen el cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús, i ha publicat materials de referència tant per al públic en general com per a les administracions públiques. Des del

2018, La Dinamo ha impulsat i participa activament a la Sectorial d'Habitatge Cooperatiu de la Xarxa d'Economia Social i Solidària.

1.2.2. Entitats participants

Holon

Holon SCCL és una agència d'innovació per a les transicions ecosocials en forma de cooperativa de treball sense ànim de lucre. Els nostres serveis van des del disseny de l'experiència per a empreses, entitats i institucions que lideren les transicions ecosocials a la mateixa facilitació dels processos socials accelerant les transicions. El nostre valor afegit és en dissenyar productes i serveis físics i digitals entenent el context de transició, i en facilitar el disseny de polítiques i la creació d'artefactes culturals entenent la realitat material a nivell d'usuari. Dissenyem l'experiència i facilitem les transicions.

Aiguasol

Cooperativa de l'àmbit energètic que ofereix serveis d'enginyeria, consultoria i recerca d'abast internacional, promovent solucions innovadores que permetin reduir l'impacte associat al consum d'energia. Una organització amb una voluntat transformadora que aposta per la responsabilitat social, la innovació, la formació i la qualitat. La seva independència i el més alt rigor científic els ha atorgat una reconeguda posició d'objectivitat i neutralitat dins els sectors de l'edificació i les energies renovables.

1.3. Resum d'actuacions del cercle

a. Cronograma d'accions (l'listat d'accions amb data i línia estratègica)

Data	Nom acció
Habitatge	
23/11/2023	Formem nous grups d'habitatge cooperatiu a Barcelona
20/12/2023	Què és l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús?
12/01/2024	Jornada Polítiques públiques d'habitatge des del Cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús
21/02/2024	Visita tècnica a La Borda
11/03/2024	Com consolidar un grup d'habitatge cooperatiu?
12/03/2024	Visita guiada a La Xarxaire
11/04/2024	Visita guiada La Balma
26/04/2024	Taller Mobilitat en projectes habitatge cooperatiu
30/04/2024	Sessió divulgativa: Habitatge cooperatiu en cessió d'ús

30/05/2024	Formació: Què és i com funciona el Conveni ESAL
13/06/2024	Sòl i habitatge: Camins cap a una governança comunitària
13/06/2024	Visita guiada a Cirerers
19/06/2024	Sessió divulgativa habitatge cooperatiu per a gent gran
20/06/2024	Xerrada sobre Comunitats Hídriques
25/09/2024	Comunitats energètiques en habitatge cooperatiu
26/09/2024	Formació: Canvis en el Marc legal de l'Habitatge Cooperatiu
08/10/2024	Taller: Treballar les cures en habitatge cooperatiu
09/10/2024	Visita tècnica a La Morada
16/10/2024	Visita guiada a La Morada
17/10/2024	Introducció a la recerca de sòl en habitatge cooperatiu
20/10/2024	Sessió informativa Habitatge Cooperatiu a la FESC
30/10/2024	Taller: Monitoreig de consums en habitatge cooperatiu

Energia	
14/11/2023	1a Trobada de Comunitats Energètiques de Barcelona
13/02/2024	Visita a la Comunitat Energètica de la Bordeta
21/03/2024	2a trobada de Comunitats Energètiques de Barcelona
22/03/2024	Comunitat Energètica de la Bordeta - 2 anys d'aprenentatges
18/04/2024	Projecte reCircula. Impuls a la reutilització dels residus de construcció
23/05/2024	3a trobada de CEs a Barcelona: com abordem la pobresa energètica?
05/06/2024	Migracions ambientals: reptes i mirades des de l'ESS cap a una transició energètica justa
11/06/2024	Opcions de confort tèrmic en context d'emergència climàtica
12/06/2024	Visita a la Diversa
13/06/2024	Documental "El cost amagat: l'altra cara de la transició verda"
18/06/2024	Contaconte "I es va fer la llum"
19/06/2024	Cooperatives d'habitatge i comunitats energètiques
20/06/2024	Comunitats energètiques en contextos densament poblats - reptes i

	estratègies compartides
17/10/2024	4a trobada de Comunitats Energètiques de Barcelona



**cercle
transició
ecosocial**

energia i habitatge

INDICADORS 2023—2024

655

participants



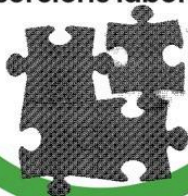
12

acompanyaments



5

Insercions laborals



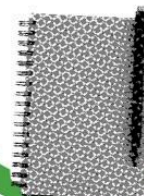
56

accions de
sensibilització



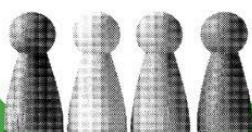
24

formacions



36

Activitats



5

Xarxes on
participem



02

DIAGNOSI I MAPEIG



2.1. Introducció

El servei de diagnosi i mapeig ha estat coordinat de manera centralitzada per Coòpolis, Ateneu central, amb el que s'ha col·laborat des dels cercles per aportar coneixement, experiències i bones pràctiques específiques de cada sector i tenir un mapatge ampli de l'Economia Social i Solidària a la ciutat. En concret, s'ha donat continuïtat al projecte de Llargavista, l'Observatori de l'habitatge cooperatiu a Catalunya, millorant la seva eina de visualització de dades.

2.2. Elaboració d'un catàleg de bones pràctiques

Base de dades actualitzada de projectes d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús: Observatori habitatge cooperatiu a la ciutat "Llargavista"

En l'àmbit de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, s'ha treballat en l'actualització de la base de dades actualitzada de projectes d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a Barcelona i Catalunya des de l'Observatori d'habitatge cooperatiu (<https://llargavista.coop/>), incorporant nova informació dels projectes d'habitatge cooperatiu. La recollida d'informació i anàlisi de les dades dels diferents projectes

The screenshot displays the LLARGAVISTA web application interface. At the top, there is a navigation menu with the following items: "Mapa", "Habitatge cooperatiu", "l'Observatori", "Informes i dades", and "accés projectes/grups". Below the menu is a search bar labeled "Cerca un projecte +". The main content area features a map of Barcelona with several project locations marked by red and green dots. The map includes labels for various districts and neighborhoods such as "SANTA COLOMA DE GRAMENET", "BARCELONA", "SANT ANDREU", "SANT ADRIÀ DE BESÓS", "SANT MARTÍ", "LES CORTS", "PORT VELL", "L'HOSPITALET DE LLOBREGAT", "ESPLUGUES DE LLOBREGAT", "SANT FELIU DE LLOBREGAT", "SANT JOAN DESPI", "SANT BOI DE LLOBREGAT", "SANTA COLOMA DE CERVELLO", "SANT VICENÇ DELS HORTS", "MOLINS DE REI", "HORTA GUINARDO", and "NOU BARRI". A search filter panel on the right side of the map allows users to filter projects by "Nom del projecte", "Grup" (with options for "En construcció" and "Vivint-hi"), "Projecte", "Barcelonès", "districte de Barcelona", and "Habitatge cooperatiu sènior". The footer of the application contains the LLARGAVISTA logo, the text "Observatori de l'habitatge cooperatiu", and logos of partner organizations including "economia social", "Generalitat de Catalunya Departament de Treball, Afers Socials i Famílies", "Ajuntament de Barcelona", "Un projecte impulsat per SOSTRE CIVIC", and "coòpolis".

d'habitatge cooperatiu ens permet un millor coneixement de la realitat del sector tant a la ciutat com al país, i el seu desenvolupament. Enguany, s'ha millorat l'eina de visualització de dades fent-la més accessible i visual.

Recull de bones pràctiques relacionades amb iniciatives innovadores en el camp de l'habitatge

Bona pràctica	Iniciativa	Àmbit de la pràctica	Territori
Can70: Pioneres en habitatge cooperatiu sènior a Barcelona	Sostre Cívic	Transició Ecosocial - Habitatge	Barcelona
Sotrac: Cohabitatge cooperatiu a La Bordeta	Sotrac, Fundació La Dinamo	Transició Ecosocial - Habitatge	Barcelona
mosaic: Cohabitatge inclusiu i sostenible al Poblenou	Mosaic, Fundació La Dinamo	Transició Ecosocial - Habitatge	Barcelona
Mobilitat sostenible compartida a Sostre Cívic	Sostre Cívic, Biciclot i Som Mobilitat	Transició Ecosocial - Habitatge	Catalunya
Torrent Viu: Cohabitatge Intergeneracional amb Impacte Social	Torrent Viu, Fundació Nazareth, Perviure	Transició Ecosocial - Habitatge	Barcelona

2.3. Reptes de futur

Pel que fa a l'àmbit de la **transició energètica** justa s'han detectat els següents reptes:

- El repte d'incidir i transformar les mancances detectades a través del diagnòstic de Comunitats Energètiques a la Ciutat de Barcelona. En l'especialitat, en la manca de diversitat entre grups motors, un moment clau per evitar la perpetuació de rols de gènere, origen, estudis dins de les noves estructures transformadores com és el cas de les CEs.
- La formació de les diverses capes dels actors integrats en la transició energètica (usuàries, tècniques, equips de suport, administracions...)
- L'enfortiment de l'espai de coordinació a la ciutat (Xarxa de Comunitats Energètiques de Barcelona).
- El repte de definir estructures mínimes i estructures de suport.
- Abordar el debat dels límits de les comunitats energètiques en l'àmbit territorial.
- L'aconseguint d'una eina única per a la gestió de comunitats energètiques, fruit de la implementació i integració de les diverses eines a disposició.
- El repte d'escala de les comunitats energètiques, per tot el territori, i la manca d'ESS sectorial articulada per donar-hi resposta.
- La publicació i visibilització de la feina feta en coordinació amb la FCTC per generar un catàleg de proveïdores de serveis per CEs des de l'ESS.
- Treballar per a la referencialitat, a nivell Barcelona i nivell Catalunya, del Bloc4BCN - Espai cooperatiu per al desenvolupament de comunitats energètiques, amb espai de trobada i enxarxament, oficina per comunitats energètiques i la Setmana de l'Energia Cooperativa.

Pel que fa a l'àmbit de l'**habitatge cooperatiu** en cessió d'ús, els reptes detectats en aquest eix:

- Fomentar la cooperació i el suport en el desenvolupament de noves propostes tant en l'àmbit acadèmic com en l'activisme, que facilitin l'adquisició i l'anàlisi d'informació rellevant al sector, incloent-hi les múltiples iniciatives de cooperatives d'habitatges amb drets d'ús compartit, tant aquelles que ja estan operatives, com les que es troben en etapes preliminars o en processos de gestió comunitària.
- Detectar i quantificar el nombre d'habitatges qualificats de protecció oficial dintre dels projectes d'habitatge cooperatiu.
- Buscar col·laboracions amb institucions acadèmiques que puguin analitzar les dades de manera exhaustiva, obtenint així conclusions fonamentades que poden servir com a punts de referència pel sector en estudis i investigacions relacionades amb el dret a un habitatge adequat.

03

DIVULGACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I GENERACIÓ DE CONEIXEMENT



3.1. Introducció

El servei de divulgació, sensibilització i generació de coneixement és, de fet, un dels principals eixos del pla de treball del Cercle. En aquest s'hi inclouen des d'una campanya de comunicació per a Comunitats Energètiques, així com visites a cooperatives d'habitatge, comunitats energètiques o tallers adreçats a diferents col·lectius i persones usuàries, sobre temes genèrics o més específics.

3.2. Campanya de comunicació i difusió a col·lectius d'especial atenció

Novembre 2023: Més sòl públic per a un habitatge cooperatiu a Barcelona'



La campanya de comunicació 'Més sòl públic per a un habitatge cooperatiu a Barcelona' va estar impulsada per les entitats de la Sectorial d'Habitatge de la XES i Coòpolis per donar a conèixer la mobilització de sòl per projectes d'habitatge cooperatiu.

Aquest any 2024 celebrem el desè aniversari dels primers projectes d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a Barcelona: La Borda (Sants) i Princesa49 (Born). Aquests projectes pioners, sorgits de la col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, han marcat un abans i un després en la manera de concebre l'habitatge a la nostra ciutat.

La campanya "Més sòl públic per a un habitatge cooperatiu a Barcelona" tenia com a objectiu sensibilitzar i mobilitzar la ciutadania i les institucions per continuar apostant per aquest model d'habitatge.

S'ha produït un vídeo breu¹ (infografia animada) en format vertical i horitzontal, que explica amb dades tot el que s'ha fet en el camp de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a la ciutat de Barcelona gràcies a la col·laboració publico-cooperativa-comunitària que es va iniciar fa 10 anys. Amb una crida final a seguir treballant en aquesta línia per assolir el total de compromisos i objectius del conveni ESAL.

El dimarts 9 de juliol es va difondre entre grups i entitats de la sectorial d'habitatge cooperatiu de la XES un document cridant a moure el vídeo a xarxes socials (Twitter i Instagram) i amb uns continguts base a més a més del vídeo descarregable en dos formats. Es cridava a utilitzar el hashtag "#MésSòlPúblic" i a fer una crida a la web creada a tals efectes www.habitatge.coop/mes-sol-public-barcelona

La repercussió de la campanya va ser un èxit, aconseguides publicacions des d'entitats representatives com la federació de cooperatives d'habitatge, i també la federació de cooperatives de consum, com de les principals entitats representatives i grups d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús.

¹ Veure el vídeo: <https://peertube.plataformess.org/w/rGekTyGcTBTbPo24AijjXr>

3.3. Accions per a la creació de les diferents classes de cooperatives, com ara concursos de projectes cooperatius i accions a mida segons les necessitats de les persones participant

23 de novembre 2023: Formem nous grups d'habitatge cooperatiu

La sessió va esdevenir en un espai de trobada entre persones interessades a participar d'un grup que impulsi habitatge cooperatiu a Barcelona.

Els objectius de la sessió van ser:

- Explicar el procés de promoció d'un projecte d'habitatge cooperatiu a Barcelona
- Impulsar la creació de nous grups d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús
- Connectar i fer xarxa entre grups i persones



Hi va haver una primera part teòrica d'explicar i una segona part de dinàmiques de coneixença per tal que les assistents es coneguessin entre si. L'activitat va tenir molt bona existència i es va crear un grup d'habitatge cooperatiu a Barcelona entre les assistents que van venir.

13 de febrer 2024: Visita a la Comunitat Energètica de la Bordeta

Visitem la Comunitat Energètica de la Bordeta, que comença el 2024 amb una nova instal·lació d'autoconsum compartit d'energia fotovoltaica establerta sobre el terrat de la Borda, cooperativa d'habitatge. D'aquesta instal·lació de generació renovable se n'abasteixen l'Economat Social (comerç cooperatiu) i veïnes del barri, sòcies de la cooperativa. Després de la visita té lloc la reunió mensual de la comunitat energètica, oberta a totes les veïnes.



12 de març 2024: Visita guiada a La Xarxaire

Visita guiada al projecte d'habitatge cooperatiu de La Xarxaire de la mà del soci i arquitecte Antoni Vidal.



Es va dur a terme una explicació de com va néixer la cooperativa, les seves característiques i com s'organitzen en el dia a dia. A més a més, es va poder visitar el projecte i els espais comunitaris. Un cop feta la visita es va obrir un torn

de preguntes i respostes on les assistents van poder expressar els seus dubtes o fer reflexions. En total la visita guiada va tenir una durada de 2 hores i mitja.

La Xarxaire és una cooperativa d'habitatge de la Barceloneta que aposta per un model transformador d'habitatge posant les persones, el veïnat i la sostenibilitat de la vida al centre. Davant els grans reptes i contradiccions que actualment afronta el barri, un territori amb una gran tradició cooperativista La Xarxaire pren un compromís ferm vers l'entorn.

L'activitat es va valorar molt positivament per part de les assistents i es va expressar la voluntat de fer més activitats d'aquest tipus en un futur. Per aquest motiu valorem seguint oferint visites guiada a projectes d'habitatge cooperatiu en la propera anualitat del pla de treball del Cercle de Transició Ecosocial.

11 d'abril 2024: Visita guiada a La Balma



El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una visita guiada a La Balma, un bloc d'habitatges cooperatius en cessió d'ús promogut per Sostre Cívic. En aquesta visita, adreçada als tècnics del projecte URBANEW, les sòcies de la cooperativa van mostrar els espais comunitaris de l'edifici i van compartir l'experiència del procés de disseny i desenvolupament del projecte, un model d'habitatge alternatiu que evita l'especulació i aposta per la sostenibilitat i la vida comunitària.

Durant el recorregut, que va durar aproximadament una hora, es va posar en relleu l'ús de materials reutilitzables i desmuntables a l'edifici, així com la seva estructura flexible, que permet adaptar els habitatges a les necessitats de cada unitat de convivència.

30 d'abril de 2024: Sessió divulgativa: Habitatge cooperatiu en cessió d'ús



El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una sessió de divulgació sobre el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, adreçada a la ciutadania i a grups interessats en alternatives d'accés a l'habitatge. Durant la sessió, es va presentar la problemàtica actual d'accés a l'habitatge i es van explorar les possibilitats que ofereixen models alternatius com el de cessió d'ús.

Es van detallar les característiques i valors del model, així com diverses experiències ja existents a la ciutat. La sessió també va incloure una explicació de les fases necessàries per desenvolupar un projecte d'habitatge cooperatiu, proporcionant als assistents una guia pràctica per entendre el procés i considerar la viabilitat d'iniciar projectes similars.

12 de juny de 2024: Visita a la Diversa

Visitem la Diversa, cooperativa d'habitatge del barri de la Bordeta, i sòcia fundadora de la comunitat energètica de la Bordeta. Acullen la primera instal·lació de la CELB, on les seves sòcies ja autoconsumeixen des de fa mesos, i ens expliquen la seva experiència. A més a més, la Diversa és protagonista del primer projecte de rehabilitació integral impulsant des d'una comunitat energètica, i està tirant endavant propostes per esdevenir comunitat hídrica.



13 de juny de 2024: Visita a guiada a Cirerers

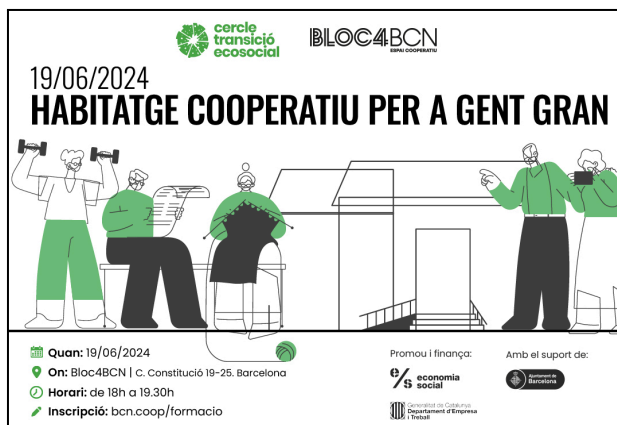


En el marc de les Setmanes de l'Arquitectura, el Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis, en col·laboració amb els arquitectes de El Tinglado, va oferir una experiència immersiva per aprofundir en el model d'habitatge cooperatiu.

L'esdeveniment va incloure una introducció al projecte d'El Tinglado i la seva tasca en la investigació de l'habitatge cooperatiu a Barcelona, destacant el seu treball en el llibre i documental "Construir la Utopia". L'activitat es va complementar amb una visita guiada a l'edifici Cirerers, on una sòcia de Sostre Cívic i resident va mostrar les instal·lacions i va explicar l'experiència de viure en un habitatge cooperatiu. Tot seguit, es va projectar un fragment del documental, que permetia als assistents veure la vida cooperativa a Cirerers en profunditat.

L'acte va finalitzar amb un col·loqui obert, en què els participants van poder compartir impressions i plantejar dubtes sobre els reptes i beneficis del model cooperatiu. Aquesta activitat gratuïta va resultar ser una oportunitat valuosa per comprendre millor l'impacte de l'habitatge cooperatiu en la sostenibilitat urbana.

19 de juny de 2024: Sessió divulgativa habitatge cooperatiu per a gent gran



19/06/2024
HABITATGE COOPERATIU PER A GENT GRAN

cercle transició ecosocial **BLOC4BCN**

Quan: 19/06/2024
On: Bloc4BCN | c. Constitució 19-25, Barcelona
Horari: de 18h a 19.30h
Inscripció: bcn.coop/formacio

Promou i finança: **e/s economia social**
Amb el suport de: **Generalitat de Catalunya** **Departament d'Empreses i Treball** **ajuntament Barcelona**



El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una sessió centrada en el cohabitatge sènior, una tipologia específica dins del model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. Durant la sessió, es va presentar el grup Can70, que impulsa un projecte de cohabitatge sènior a Barcelona, i es van compartir experiències de projectes avançats fora de la ciutat, com Walden XXI a Sant Feliu de Guíxols i Solterra a Sant Hilari Sacalm. Aquesta activitat va permetre als

assistents conèixer les particularitats i els beneficis del cohabitatge sènior, destacant models de referència en aquest àmbit.

16 d'octubre del 2024: Visita guiada a La Morada

Visita guiada al projecte d'habitatge cooperatiu de La Morada que recentment ha acabat les obres i les sòcies estan a punt d'entrar en convivència.

Durant la visita s'explicarà en més detall el projecte, el procés de promoció i les característiques d'una cooperativa d'habitatge mentre es visiten els diferents espais de l'edifici. Un cop feta la visita es va obrir un torn de preguntes i respostes on les assistents van poder expressar els seus dubtes o fer reflexions. En total la visita guiada va tenir una durada de 2 hores. La Morada és un projecte d'habitatge cooperatiu del barri de Roquetes (Barcelona) impulsat per un grup de lesbianes, trans i dones provinents de diverses trajectòries de militància feminista. A diferència d'altres projectes d'habitatge cooperatiu de la ciutat que estan ubicats en sòl públic, La Morada recupera sòl privat per lluitar contra l'especulació i construir 12 habitatges qualificats d'HPO i augmentar el parc d'habitatge assequible a Nou Barris.

VISITA GUIADA AL PROJECTE D'HABITATGE COOPERATIU LA MORADA



 **16/10/2024**
18h a 19.30h

 **La Morada**
Pla de Cirerers 1,
08042 Barcelona



Es van exhaurir les places per la visita, limitada a 25 persones per tal que es pogués dur a terme un bon desenvolupament de la visita.

L'activitat es va valorar molt positivament per part de les assistents i es va expressar la voluntat de fer més activitats d'aquest tipus en un futur. Per aquest motiu valorem seguint oferint visites guiades a projectes d'habitatge cooperatiu en la propera anualitat del pla de treball del Cercle de Transició Ecosocial.

3.4. Organització de tallers de sensibilització o dinamització destinats a persones emprenedores interessades en la fórmula cooperativa

20 de desembre 2023: Què és l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús?

Sessió informativa en línia dirigida a totes aquelles persones i grups interessats a conèixer el model d'habitatge cooperatiu, les seves característiques i projectes en el territori.



Es tracta d'una sessió introductòria sobre les claus del model d'habitatge cooperatiu. Es va abordar la problemàtica d'accés a l'habitatge i com models alternatius poden esdevenir una realitat, detallant les claus del model de cessió

d'ús i els seus valors. Es van explicar també diferents experiències del territori, i les diferents fases per portar a terme un projecte d'aquestes característiques.

És una sessió que es va fent de forma periòdica, ja que és molt recomanada per a totes aquelles persones que venen a informar-se per primera vegada sobre el model cooperativista d'habitatge i a resoldre dubtes

5 de juny 2024: Migracions Ambientals: reptes i mirades des de l'ESS cap a una transició energètica justa



En el marc de la Setmana de l'Energia Cooperativa, sessió organitzada amb l'objectiu de dialogar sobre migracions ambientals i la relació directa amb l'extractivisme.

Introducció a les migracions ambientals, migracions climàtiques i la intersecció amb el sector de l'energia i la transició energètica. Taula rodona i vincle amb iniciatives locals (Emigra, Fira Migrant i Diversa 2024, entre d'altres).

11 de juny 2024: Opcions de confort tèrmic en context d'emergència climàtica



Presentem el QUADERN 65 d'Opcions "Confort Tèrmic: com el generem en temps d'emergència climàtica?"

Abordem el fràgil equilibri entre millorar les nostres condicions de vida i confort, garantint vides dignes, i alhora avançant cap al decreixement, cobrint necessitats bàsiques amb menys energia, més sostenible i més pròxima.

Participen: Mireia Bosch (Opcions), David Fernández (Cel Obert), Bruna Cañada (ODG), Pablo González (SO).

Una sessió emmarcada en la Setmana de l'Energia Cooperativa.

18 de juny de 2024: Contacontes "I es va fer la llum"

Sessió dirigida a infants i famílies en la que s'explicarà el Contacontes de "I es va fer la llum", promogut des d'Enginyeria Sense Fronteres i autofinançat amb la plataforma Goteo. El contacontes es duu a terme a les escales del nou equipament del Bloc4BCN. Hi participen famílies del barri, que estan vinculades a la Comunitat Energètica de la Bordeta, i d'altres sensibilitzades en la temàtica de la pobresa energètica. També participen infants, dels qui no es comptabilitza la participació.



SETMANA DE
L'ENERGIA COOPERATIVA
DEL 4 AL 20 DE JUNY DEL 2024

**CONTACONTES
"I ES VA FER LA LLUM"**

Contacontes sobre la pobresa energètica i com afecta durant la infància, des de les emocions i la perspectiva del dret a l'energia. Elaborat per Enginyeria sense Fronteres, l'Aliança contra la Pobresa Energètica i el testimoniatge de la infància de la Cañada Reial, pretenen aportar un petit gra de sorra per superar aquesta injustícia de manera col·lectiva.

Public: infància de 5 a 9 anys
Durada: 45 minuts.

Dimarts 18 de juny, 18h
Bloc4BCN de Can Batlló

Activitat gratuïta, inscripció prèvia a www.bcn.coop/agenda/setmana-energia-cooperativa



UNA HISTÒRIA SOBRE POBRESA I JUSTÍCIA ENERGÈTICA

LOS VA FER LA LLUM

Enginyeria Sense Fronteres LA DINAMO BORDETA coòpolis energia cooperativa BATEC BLOC4BCN % economia social Departament d'Infància i Protecció Social



13 de juny 2024: Sòl i habitatge: Camins cap a una governança comunitària

La investigadora Mara Ferreri va coordinar el darrer any una investigació impulsada des de La Dinamo, en la que s'han realitzat diferents casos d'estudis sobre mecanismes de cooperativisme d'habitatge per recuperar sòl privat. Els casos d'estudi s'han realitzat juntament amb les investigadores Melissa Fernández i Lorenzo Vidal.

La jornada va tenir l'objectiu de compartir els estudis de cas realitzats i reflexionar sobre els elements claus i els aprenentatges i reptes que plantegen. Es van organitzar 3 taules, una per cada mecanisme de recuperació de sòl privat

liderada per cada investigadora. La Jornada va tenir una durada de 4 hores i les persones van poder assistir presencial (Espai Francesca Bonnemaison de Barcelona) o per streaming a través del [canal de Youtube de La Dinamo](#).

TAULA 1.

Habitatge dispers - Investigadora
Mara Ferreri i La Fundició SCCL



TAULA 2.

Sòl comunitari i béns comunals -
Investigador Lorenzo Vidal, La
Titaranya SCCL, Coop57 SCCL i
Katakarak SCCL



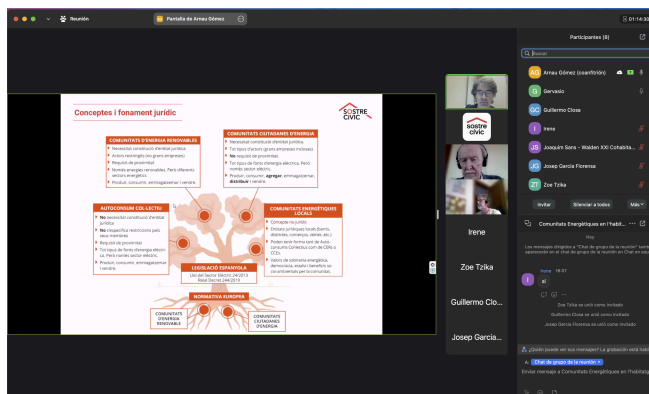
TAULA 3.

Desmercantilització i cooperativització
de blocs- Investigadora Melissa
Fernández, La Closca SCCL i Sindicat
de Llogateres



25 de setembre de 2024: Comunitats energètiques en habitatge cooperatiu

El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una sessió de treball en línia dedicada a la promoció de les comunitats energètiques en l'àmbit de l'habitatge cooperatiu en cessió



d'ús. Aquesta sessió, dirigida per Arnau Gómez Ferrer, tècnic d'instal·lacions de Sostre Cívic, va aprofundir en els aspectes tècnics, socials, econòmics i legals implicats en el desenvolupament d'una comunitat energètica. Els participants van explorar els requisits i els beneficis d'aquest model energètic col·laboratiu, reflexionant sobre la seva viabilitat i aplicabilitat en projectes cooperatius.

3.5. Diagnosi sobre les mancances i les oportunitats socioeconòmiques del territori/sector i elaboració d'una proposta bàsica de treball per posar en marxa el projecte

La diversitat a les comunitats energètiques a Barcelona: diagnosi i reptes (2023-2024) a càrrec de BATEC i CICrA

a) Diagnosi sobre les mancances i les oportunitats socioeconòmiques del territori/sector i elaboració d'una proposta bàsica de treball per posar en marxa el projecte

L'objectiu de la diagnosi és fer una prospecció inicial sobre **la diversitat i la interseccionalitat en el sí de les Comunitats energètiques a Barcelona**, poder

incidir sobre aquests des de la seva creació i fer propostes que garanteixin una participació efectiva dels seus membres. Atenent a l'objectiu general, sorgeixen dos objectius específics. Primer, identificar les **necessitats, mancances** identificades per les comunitats energètiques a Barcelona en relació amb la diversitat i la interseccionalitat. Segon, abordar quins són els **reptes que aborden les comunitats energètiques (CEs) en el seu context**, amb quines avantatges i inconvenients es troben i, sobretot, quines són les propostes que estan florint al si de les CEs per abordar aquestes mancances, necessitats i oportunitats detectades.

Per tal de poder fer una primera aproximació curiosa, la recerca ha iniciat amb un recull de preguntes inicials que han permès identificar les motivacions individuals i col·lectives que travessen a les persones que participen en comunitats energètiques a la ciutat, així com amb aquells espais i aliances que han acompanyat el procés de cadascuna de les iniciatives identificades en aquest estudi. Totes elles han permès i/o facilitat, d'una o altra manera, la promoció del diàleg i/o el debat (en el seu cas) sobre la diversitat i la interseccionalitat. Així, es volen traslladar algunes de les reflexions i aprenentatges sorgides del sector que permetin contribuir al debat col·lectiu del model de comunitats energètiques a la ciutat.

3.6. Sessions col·lectives i d'acompanyament expert individual

14 de novembre de 2023: 1a Trobada de Comunitats Energètiques de Barcelona

Aquesta trobada es dirigeix a Comunitats Energètiques de la ciutat de Barcelona que estiguin en procés de constitució i que estiguin interessades en conèixer quin és l'enllaç públic-privat per al seu impuls. S'impulsa la sessió conjuntament amb

la Federació d'Associacions Veïnals de Barcelona (FAVB) i amb la cooperativa CICrA, qui ha treballat en una diagnosi de l'estat de les cooperatives d'habitatge de Barcelona.



21 de març del 2024: 2a trobada de Comunitats Energètiques de Barcelona

Les Comunitats Energètiques de Barcelona es troben per segona vegada per a compartir plegades un espai de reflexió conjunta. Aquestes trobades neixen de la necessitat d'interconnectar els processos que es van donant durant la creació de les Comunitats Energètiques, i compartir dubtes i aprenentatges. La sessió estarà organitzada des de Batec, de la mà amb CICrA i la FAVB. Aquesta trobada es farà al nou espai cooperatiu del Bloc4BCN.



23 de maig de 2024: 3a trobada de CEs a Barcelona: com abordem la Pobresa energètica?

Què poden fer les Comunitats Energètiques envers la pobresa energètica? Quin és el marge d'actuació? Com podem incloure a les persones en situació de vulnerabilitat?

Aquesta sessió estarà dirigida a enfocar-nos sobre com abordem la problemàtica dins dels grups que impulsen Comunitats Energètiques a Barcelona.

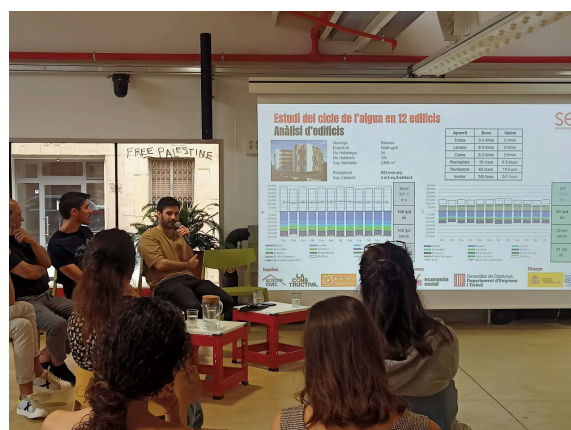
3A TROBADA DE COMUNITATS ENERGÈTIQUES A BARCELONA. COM ABORDEM LA POBRESA ENERGÈTICA?

23/05/2024
18.30h a 20h
FAVB
C/Obradors, 6-8, Barcelona
inscripció: ben.coop/formacio

Partners: Cercle Transició Ecosocial, BATEC, FAVB, Emprenys Socials, % economia social, Departament de Ciències i Tecnologia, Departament d'Empresa i Treball, Institut BarCELONA.



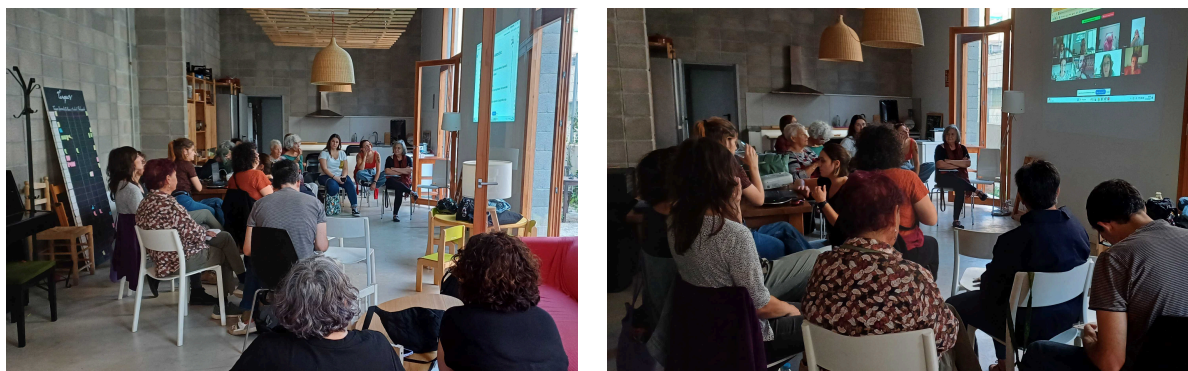
20 de juny de 2024: Comunitats hídriques



En el marc de la setmana de l'energia, el Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una sessió sobre les comunitats hídriques, centrada en la gestió de l'aigua en projectes d'habitatge cooperatiu. La trobada, que va tenir lloc

al Bloc4BCN, va oferir una perspectiva pràctica i col·laborativa sobre com afrontar els reptes de sostenibilitat hídrica en aquest tipus de projectes, posant en comú experiències i solucions adaptades a les necessitats de les cooperatives d'habitatge.

8 d'octubre de 2024: Treballar les cures en habitatge cooperatiu



Dins la secció de tallers de sensibilització, el Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar un taller pràctic enfocat en les cures dins dels projectes d'habitatge cooperatiu. Durant aquesta sessió, celebrada a l'habitatge cooperatiu de La Balma i en format híbrid, es van explorar estratègies per crear espais comunitaris segurs i inclusius, amb una atenció especial a la prevenció i gestió d'agressions masclistes i LGTBfòbiques. Mitjançant dinàmiques participatives, els assistents van aprendre a desenvolupar protocols d'actuació per garantir un entorn de convivència respectuós i just, i van adquirir eines concretes per abordar conflictes des d'una perspectiva feminista i inclusiva.

17 d'octubre de 2024: 4a trobada de Comunitats Energètiques de Barcelona

**cercle
transició
ecosocial**

De 18.30 a 20.00 h
**Seu de la Comunitat
Energètica de Bon Pastor**
(c/Alfaras, nº 30, baixos)

17 OCTUBRE—2024
4ª TROBADA DE COMUNITATS ENERGÈTIQUES DE BARCELONA



Un espai de reflexió
conjunta on
compartir dubtes
i aprenentatges

dirigit a les
comunitats
energètiques de
Barcelona.

Organitza: **BATEC** **CICrA** **FAVB**

Promou i finança:
4 **economia
social** **Barcelona**

Comissió de Gestió
d'Espais d'Iniciativa
Cívica

Les Comunitats Energètiques de Barcelona es troben per primera vegada aquest curs 2024 - 2025. Compartim plegades un espai de reflexió conjunta.

Aquestes trobades neixen de la necessitat d'interconnectar els processos que es van donant

durant la creació de les Comunitats Energètiques, i compartir dubtes i aprenentatges.

La sessió estarà organitzada des de Batec, de la mà amb CICrA i la FAVB.



3.7. Reptes de futur

Habitatge

Assequibilitat i replicabilitat del model

- Es posa de relleu la necessitat d'aprofundir en noves estratègies per caminar cap a la millora de l'assequibilitat del model i de la seva replicabilitat.
- L'assequibilitat dels projectes representa un dels principals desafiaments per al sector, per això es reclama una política pública que doni suport al model d'habitatge cooperatiu amb accions concretes que assegurin la viabilitat d'aquests projectes.
- Els preus del sòl i de l'habitatge privat a Catalunya, lamentablement, continuen controlats pel mercat privat i els grans propietaris. Davant d'aquesta situació, és imprescindible que les administracions públiques adoptin mesures que limitin aquestes pràctiques en benefici del dret a l'habitatge i per garantir que les necessitats bàsiques de la població estiguin satisfetes. Existeixen experiències a Catalunya amb moltes potencialitats, cal estudiar a través de quines estratègies podem replicar-les.
- Aprofundir en els camins cap a la governança comunitària és essencial perquè permet construir models de gestió més inclusius, equitatius i alineats amb les necessitats reals de la comunitat. Avançar cap a models de governança comunitària és fonamental per respondre a la complexitat de les necessitats actuals i per adaptar-se als reptes globals, com la crisi habitacional, la desigualtat o el canvi climàtic.

Creació i consolidació de grups:

Es detecta que alguns grups que es troben en les primeres etapes d'acostament al model necessiten un suport expert, amb sessions on es puguin abordar qüestions específiques i enfortir la comprensió i apropiació del model per part dels membres del grup.

En aquestes etapes inicials, els grups solen enfrontar-se a diversos reptes, com ara:

- La cerca de sòl disponible
- La definició clara de la visió del projecte
- La formació i cohesió dels grups

Per respondre a aquestes necessitats, el sector hauria d'estructurar millor el coneixement acumulat i desenvolupar formes efectives de transmetre els aprenentatges obtinguts per altres agents implicats en el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. Aquest intercanvi facilitarà els primers passos als grups que estan començant.

Pel que fa als grups que ja es troben en fase de promoció, es fa evident la necessitat de consolidar eines que els ajudin a dissenyar serveis i a definir els usos individuals i col·lectius dins dels projectes. Atès que encara hi ha pocs projectes en fase de convivència, aquest serà un àmbit clau en què caldrà treballar més a fons.

Energia

Donar continuïtat a les propostes de transformació a la ciutat, i en especial a;

- Incidència política i col·laboració públic-ciudadana, en particular amb l'Ajuntament de Barcelona. A través de l'Agència de l'Energia de Barcelona, però també dels districtes i les diverses àrees implicades.
- Enfortir i disseminar coneixements bàsics sobre energia i transició energètica, per avançar cap a una ciutadania empoderada que pugui prendre decisions sobre el model energètic que volem a la ciutat.
- Consolidar els espais d'articulació sectorial, especialment amb la FCTC, la Confederació i la FAVB per consolidar l'hegemonia del model cooperatiu per a la transició energètica a la ciutat.
- Visibilitzar i comunicar els projectes a la ciutat per a multiplicar el seu impacte i replicabilitat.
- La consolidació de la recentment creada Xarxa de Comunitats energètiques de Barcelona, i la relació estratègica amb la FAVB, els barris i projectes implicats, així com la resta de la ciutat.
- La consolidació de la setmana de l'Energia com espai anual refent per la Transició Energètica Cooperativa, des de Barcelona, i en especial des del Bloc4, teixint aliances amb la resta de territoris.
- La reducció de la remuneració de l'energia renovable generada ha suposat un fre a les noves instal·lacions, sobretot a la ciutat. Impulsar projectes que portin la transformació més enllà del pla econòmic és l'únic camí per evitar l'estancament de la transició energètica, i que a més aquesta sigui justa i democràtica.
- Consolidar la nova interpretació normativa i fer-la avançar cap al pas de barrera a mecanisme facilitador de les comunitats energètiques a la ciutat.
- Un aspecte crític és garantir l'accés de les persones en situació de pobresa energètica a les comunitats energètiques. Aquesta inclusió és essencial per

abordar les desigualtats i garantir que els avantatges de les comunitats energètiques siguin accessibles a tota la població, independentment del seu nivell econòmic.

- És també imperatiu donar resposta de manera ràpida a les oportunitats de finançament, que sovint no es correlacionen amb els marcs normatius o els mecanismes de suport existents per a les comunitats energètiques. La simplificació i agilització dels processos de finançament podrien fomentar una adopció més àgil d'aquestes iniciatives.
- La complexitat d'organitzar comunitats en ciutats densament poblades, que gestionin col·lectivament serveis bàsics, des de les comunitats energètiques fins a les comunitats de recursos, requereix un enfocament integral. Això implica la coordinació entre actors locals, la co-creació de solucions i l'adaptació de les polítiques per facilitar la participació ciutadana en la gestió compartida dels recursos.

04

SERVEI DE FORMACIÓ PER A AL
PROMOCIÓ, CREACIÓ I
CONSOLIDACIÓ DE
COOPERATIVES I PROJECTES
DE L'ESS

4.1. Introducció

En el marc d'aquest servei s'han impulsat activitats adreçades a promoure habitatge cooperatiu i comunitats energètiques, de recursos i de vida més enllà del teixit cooperatiu. A través d'estratègies globals o sectorials s'han abordat diverses qüestions que vagin a enfortir el model i alhora donar-lo a conèixer.

4.2. Tallers de sensibilització o dinamització destinats al teixit associatiu i a les empreses per donar a conèixer la fórmula cooperativa com a opció

12 de gener de 2024: Jornada sobre Polítiques públiques d'habitatge des del Cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús



El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una jornada al HubSocial dirigida a personal tècnic i càrrecs electes municipals, centrada en la promoció i implementació de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. La jornada va oferir una sèrie de ponències i sessions informatives per aprofundir en el suport públic, la diversitat, l'assequibilitat, i l'impacte social i ambiental d'aquest model.

El programa va iniciar-se amb una ponència inaugural a càrrec de Lena Vidal Corsà, arquitecta de l'Oficina d'Habitatge de la Diputació de Barcelona, que va

exposar el suport d'aquesta institució en la implementació de cooperatives d'habitatge a nivell local.

En la primera sessió, titulada "Diversitat i assequibilitat en l'habitatge cooperatiu," es va explorar com aquest model permet desenvolupar projectes accessibles per a un ampli ventall de la població, incloent-hi persones vulnerables. Eva Ortigosa, directora de projectes de Sostre Cívic, va parlar sobre diversitat i assequibilitat, mentre que Glòria Rubio, de La Dinamo, va exposar iniciatives de mobilització de patrimoni privat en col·laboració amb el tercer sector. També es van compartir experiències d'ajuntaments que han cedit sòl per a projectes cooperatius.

La segona sessió, "L'impacte social i ambiental de l'habitatge cooperatiu," va destacar com aquests projectes van més enllà de proveir habitatge, tenint un efecte positiu en la comunitat i el medi ambient. Es van presentar iniciatives com la resiliència al canvi climàtic i les comunitats energètiques per BATEC Pol Cooperatiu, i la mobilitat sostenible en habitatge comunitari, per Benjamí Aguilar de Granollers Pedala. Altres ponents, com Marc Serradó i el grup de Can70, van explicar projectes de recuperació de patrimoni en desús i habitatges assistits per a persones grans.

La jornada va concloure amb un debat i la cloenda, oferint als assistents una visió integral dels beneficis i reptes del model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús.

21 de febrer de 2024: Visita tècnica a La Borda

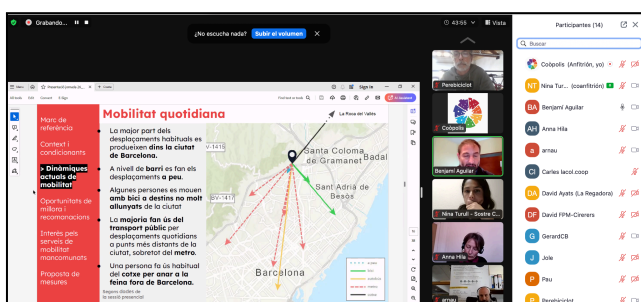
Dirigida a personal tècnic d'Ajuntaments interessats a conèixer de primera mà projectes d'habitatge cooperatiu en convivència i com es van impulsar.



La visita va ser conduïda per un dels arquitectes del projecte i soci habitant de la cooperativa. Es va visitar l'edifici, els seus diferents espais comunitaris i es va explicar el procés de disseny i creació d'aquest projecte d'habitatge cooperatiu. La visita va durar 2 hores i mitja amb torn de preguntes en finalitzar. Hi van assistir 14 persones tècniques d'Ajuntaments de tota Catalunya.

La Borda va ser el primer projecte d'habitatge cooperatiu que es va construir a Barcelona en sòl públic. El solar va ser cedit per l'Ajuntament de Barcelona per construir-hi 24 habitatges qualificats d'HPO. La cooperativa està conformada per més d'una cinquantena de persones, de totes les edats, vinculades al conjunt de Can Batlló.

26 d'abril de 2024: Mobilitat en projectes d'habitatge cooperatiu



El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar un taller sobre mobilitat sostenible en projectes d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, concebut com un espai de diàleg i intercanvi entre entitats compromeses amb la sostenibilitat urbana. En aquesta sessió, Sostre Cívic, Som Mobilitat, Biciclot i Granollers Pedala van presentar el seu projecte d'intercooperació, exposant les accions que han desenvolupat per promoure la mobilitat sostenible en diferents projectes d'habitatge comunitari. La presentació va incloure el plantejament inicial, els estudis tècnics realitzats, criteris per a la implementació de mobilitat elèctrica compartida i el pla econòmic.

Es van compartir els resultats dels projectes ja executats, destacant els aprenentatges i les millores possibles per al futur. La sessió va concloure amb un espai de diàleg obert, on el públic va poder plantejar dubtes i reflexions, afavorint la comprensió i la col·laboració entre les entitats i els assistents en aquest àmbit clau per a la sostenibilitat urbana.

11 de març de 2024: Com consolidar un grup d'habitatge cooperatiu?

Sessió de seguiment i d'assessorament a grups d'habitatge cooperatiu sorgits a Barcelona. No va ser una sessió introductòria sinó que es va resoldre a explicar conceptes més tècnics del procés de



promoció d'un projecte d'habitatge cooperatiu a Barcelona i properes passes que hauria d'anar fent el grup.

Es van resoldre dubtes i entrebancs amb els quals el grup s'estava trobant així com es van donar més detalls de la fase inicial d'impuls d'un grup d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. Hi van assistir 14 persones.

18 d'abril de 2024: Projecte reCircula. Impuls a la reutilització dels residus de construcció

Els residus de construcció representen cada any un mínim del 30% de tots els residus generats a la UE. Si fins ara l'esforç s'ha concentrat en disposar d'una xarxa d'abocadors i en augmentar el nivell de reciclatge (actualment al voltant del 65%), és el moment de començar a potenciar la reutilització d'aquests residus per disminuir encara més l'impacte ambiental de la seva gestió i així, poder



assolir els reptes actuals que planteja l'economia circular i la descarbonització. Hi van assistir 42 participants.

30 de maig de 2024: Formació Conveni ESAL a Barcelona: balanç i futur

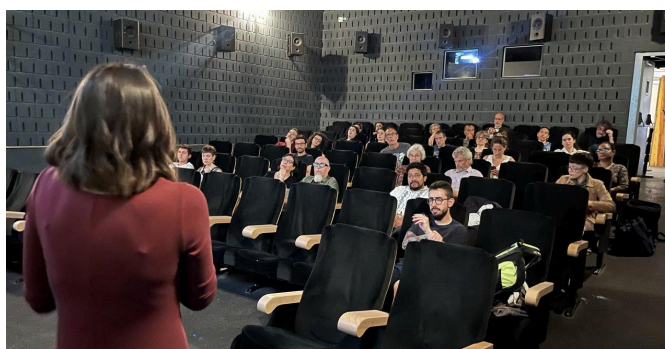
El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una sessió informativa sobre l'ampliació del parc públic d'habitatge a Barcelona mitjançant projectes cooperatius en cessió d'ús, en el marc del Conveni ESAL signat el 2020 entre l'Ajuntament de Barcelona i les principals federacions de cooperatives i fundacions d'habitatge social. Durant la sessió es va explicar com aquest conveni, inspirat en ciutats com Viena, Amsterdam o Berlín, facilita l'assignació de solars públics i el suport financer per a projectes d'habitatge cooperatiu.



Es van presentar els 14 projectes ja iniciats que proporcionaran llar a 555 famílies i persones amb vulnerabilitats socials o amb necessitats especials, i es va oferir informació sobre els mecanismes i requisits per participar en futures convocatòries, amb l'objectiu de fomentar la implicació ciutadana en aquest model d'habitatge assequible i inclusiu.

13 de juny de 2024: Documental "El cost amagat: l'altra cara de la transició verda"

El Zumzeig acull el cineforum de la primera setmana de l'energia cooperativa, impulsada desde Batec, Coòpolis i el Bloc4Bcn. Les companyes de l'ODG presenten el documental i participen de la dinamització del debat. És una producció de l'Observatori del Deute en la Globalització i la cooperativa Quepo. Hi van assistir 28 persones.



19 de juny de 2024: Cooperatives d'habitatge i comunitats energètiques

Des del Cercle de Transició Ecosocial de Coopolis, La Dinamo, Sostre Cívic i Batec impulsem aquesta trobada per compartir experiències d'èxit, resoldre dubtes i explorar sinèrgies per facilitar projectes conjunts. Trobada oberta a tots els públics. Es va disposar d'espai per a la canalla. Hi van participar 28 persones.



20 de juny de 2024: Comunitats energètiques en contextos densament poblats – reptes i estratègies compartides



Trobada on-line per comunitats energètiques en territoris densament poblats. Espai coordinat des de BATEC i Som Comunitats, per promoure estratègies per a la viabilitat de les CE en aquests contextos amb reptes concrets. En aquesta trobada virtual hi participen 21 persones.

26 de setembre de 2024: Formació canvis de marc legal de l'habitatge cooperatiu



El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una sessió informativa per analitzar la proposta de modificació de la Llei 12/2015 de cooperatives, presentada pel sector de l'habitatge cooperatiu, representat per la XES i Habicoop. Aquesta proposta, dissenyada per regular específicament el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, va quedar pendent d'aprovació a causa de la convocatòria d'eleccions anticipades, convertint-se així en un dels reptes legislatius per a l'any vinent.

La sessió, celebrada al Bloc4 i dirigida per l'advocada especialista Sílvia Moncayo, va oferir un repàs detallat de les modificacions proposades, destacant les novetats i els efectes que tindrien en el sector. L'acte va comptar amb la col·laboració de la sectorial d'habitatge de la XES i de Habicoop, i va oferir una visió clara de l'impacte potencial de la reforma legislativa sobre el model cooperatiu d'habitatge.

9 d'octubre de 2024: Visita tècnica a La Morada

Visita tècnica dirigida especialment a Ajuntaments i personal especialitzat i tècnic de diferents àrees involucrades en la promoció d'una cooperativa d'habitatge.

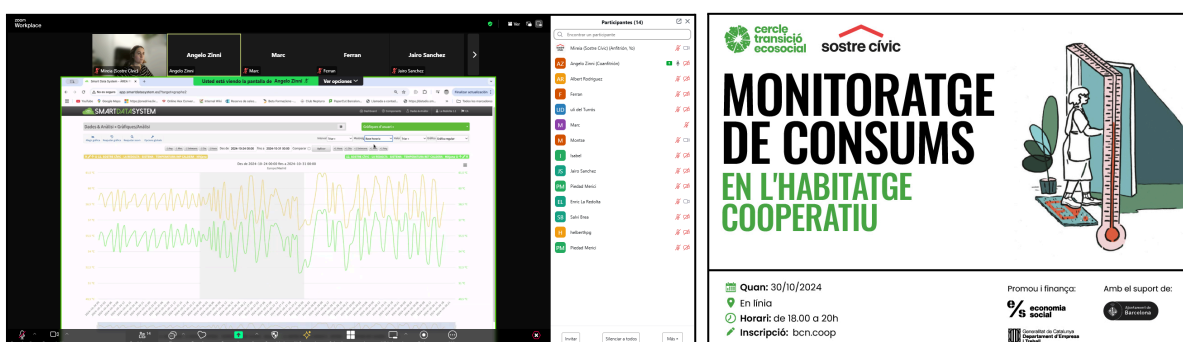
Durant la visita van intervenir Lacol, com a arquitectes del projecte i l'equip tècnic de La Dinamo com a coordinadora del projecte. Es van explicar en detall les parts més tècniques que s'han hagut de dur a terme per desenvolupar el projecte de La Morada i les característiques arquitectòniques de l'edifici.

Es van exhaurir les places per la visita, limitada a 25 persones per tal de que es pogués dur a terme un bon desenvolupament de la visita. L'activitat va tenir una durada de 2 hores i mitja.



L'edifici de La Morada està dissenyat per les arquitectes de Lacol de manera que es pugui adaptar a les necessitats de la cooperativa al llarg del temps. L'edifici de La Morada consta dels diferents espais comunitaris compartits entre les sòcies de la cooperativa: espai per bicicletes, terrassa comunitària, sala polivalent, habitació de convidades, pati i una sala-taller per treballar.

30 d'octubre de 2024: Monitoreig de consums en habitatge cooperatiu



El Cercle de Transició Ecosocial de Coòpolis va organitzar una sessió específica per a sòcies cooperatives que resideixen en projectes d'habitatge en cessió d'ús, centrada en l'estalvi energètic a través del monitoratge. En aquesta sessió, es va explicar el funcionament del sistema de monitoratge implementat en diferents projectes d'habitatge cooperatiu de Sostre Cívic, detallant les dades que es mesuren i com es poden utilitzar per promoure l'eficiència energètica.

A càrrec d'Angelo Zinni, d'Arkenova, la sessió va incloure una introducció pràctica sobre l'ús de la plataforma de monitoratge: des de com accedir-hi per primera vegada fins a la interpretació de les dades monitoritzades i la creació de gràfiques personalitzades segons les necessitats de cada persona o projecte. Aquesta formació va permetre a les sòcies comprendre millor el consum energètic i identificar oportunitats d'estalvi als seus habitatges.

4.3. Tallers de sensibilització o dinamització adreçats a professionals que de manera estratègica s'agrupen per prestar serveis conjuntament

22 de març del 2024: Comunitat Energètica de la Bordeta - 2 anys d'aprenentatges

Celebrem l'obertura del Bloc4 presentant el resultats i avenços de la Comunitat Energètica de la Bordeta.



Si us interessa conèixer el model de comunitat energètica urbana impulsat des de Batec amb el suport de l'Agència de l'Energia de Barcelona, registreu-vos.

La sessió (de 10h a 13h) comptarà amb la presentació de model social, econòmic, energètic i de ciutat. Veniu a conèixer les primeres iniciatives: rehabilitació, autoconsums compartit i molt més!

Comptarem amb la participació de Lacol, Aiguasol, Azimut360 i Societat Orgànica, com a entitats que acompanyen el procés, així com de les sòcies de la Comunitat Energètica de la Bordeta.

Comptarem d'un petit espai d'enxarxament amb refrigeri.

Jornada adreçada a Comunitats Energètiques, Administracions Públiques, Cooperatives i altres proveïdores de serveis energètics i associats.

4.4. Reptes de futur

Habitatge

- **Dificultat en la cerca de sòl adequat:** A causa de la competència amb el mercat privat, els preus elevats i la manca de polítiques públiques que prioritzin la cessió de sòl per a projectes socials, molts grups tenen dificultats per trobar terrenys disponibles i accessibles econòmicament. A més, el sòl en mans de grans propietaris o fons d'inversió redueix les opcions per a les iniciatives cooperatives.
- **Accés al finançament:** Els projectes d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús tenen necessitats de finançament a llarg termini i en condicions adaptades a la seva naturalesa social i no especulativa. Tot i que hi ha algunes entitats de finançament ètic, l'accés a crèdits continua sent complicat, especialment en les etapes inicials, ja que els projectes sovint no tenen garanties financeres sòlides en els primers passos.
- **Estructuració i cohesió del grup:** La promoció d'un habitatge cooperatiu requereix que els membres es coneguin, defineixin una visió comuna i aprenguin a treballar col·lectivament. Això requereix temps i processos de formació en participació i presa de decisions, elements essencials perquè el grup funcioni de manera eficient i tingui la solidesa necessària per dur a terme el projecte.

- **Desenvolupament de coneixements i eines adequades:** Com que el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús és relativament nou i encara poc estès, el sector necessita estructurar millor el coneixement existent i desenvolupar eines pràctiques que ajudin els grups a superar els reptes específics de la promoció. Aquest coneixement ha de ser accessible i aplicable, ja que ajuda a evitar errors i a millorar les pràctiques en el procés.
- **Suport institucional i normatiu:** L'absència d'un marc normatiu clar i de polítiques públiques decidides limita la capacitat de creixement del model. Els projectes d'habitatge cooperatiu requereixen més suport institucional que inclogui des de la cessió de sòl fins a facilitats fiscals i ajudes directes, per assegurar que el model pugui competir amb el mercat privat i expandir-se com a opció d'habitatge assequible.

Energia

- Enfrontar els desafiaments associats amb l'organització de ciutats densament poblades en comunitats que gestionin col·lectivament els serveis bàsics emergeix com un repte significatiu, abastint des de les comunitats energètiques fins a les comunitats de recursos.
- Abordar les barreres vinculades a l'impuls de comunitats energètiques a la ciutat, sobretot en relació amb les normatives d'urbanisme i l'accés i ús dels terrats, es presenta com un desafiament crític.
- Consolidar els grups motors, a través de formacions i l'acompanyament necessari, així com el suport tècnic des de l'ESS per garantir que els projectes tirin endavant i es mantinguin en el temps, consolidant-se.

- La manca d'una regulació clara i l'articulació insuficient de l'Economia Social i Solidària (ESS) per a proveir serveis a les comunitats energètiques representa un desafiament fonamental. Aquesta situació ha conduït a la necessitat d'una organització sectorial per fer front als reptes compartits, situant el cooperativisme de consum com l'opció dominant per impulsar les comunitats energètiques a Catalunya. La fortalesa d'aquesta figura, acompanyada del suport dels ateneus cooperatius i d'entitats com Coop57, ha possibilitat el reforç de les cooperatives de consum com a comunitats energètiques.

05

ACOMPANYAMENT PER A LA CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES DE L'ESS



5.1. Introducció

Com a Cercle de Transició Ecosocial s'han acompanyat nous projectes en la creació de cooperatives d'habitatge o comunitats energètiques, com a estratègia per cooperativitzar els diferents aspectes quotidians de la vida, i promoure una transició ecosocial justa. En aquest sentit, s'han acompanyat més projectes que els que es plantejava inicialment, i també s'han superat les hores dedicades als acompanyaments, cosa que comporta una aportació important per part de les entitats. En l'àmbit de la creació de cooperatives la majoria es troben en fase inicial i amb bastants es preveu poder seguir acompanyant-les en les seves futures passes cap a la constitució i consolidació.

5.2. Accions concretes

5.2.1. Projectes i acompanyaments

En el marc d'aquesta segona anualitat s'ha acompanyat 13 projectes, la gran majoria en procés de constitució o en procés de consolidació. Un parell de projectes ja es troben com a constituïts. L'impuls a la creació de comunitats energètiques ha contribuït a la inserció de 7 noves treballadores entre cooperatives proveïdores de serveis a les comunitats.

Projecte	Sector	Descripció	Estat	Territori	Participants
Mosaic	Habitatge	<p>Associació que impulsa un projecte d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús al barri de Poblenou. S'acompanya a l'estudi d'una oportunitat d'accés al sòl privat al territori on estan ubicades.</p>	En procés de constitució	Barcelona (Poblenou)	8 persones implicades
La Teixidora	Habitatge	<p>La Teixidora és un projecte d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a Santa Perpètua del Vallès que ofereix una alternativa assequible i comunitària, allunyada de l'especulació. Amb cinc unitats de convivència, promou l'autogestió i la cooperació, amb un fort arrelament local i compromís social.</p>	En procés de constitució	Sta Perpètua de la Mogoda	9 persones implicades

El Replà	Habitatge	El Replà és un grup de joves que impulsa un projecte d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús a Barcelona, per oferir vivenda assequible i estable. Amb sis unitats de convivència, busca alternatives a l'especulació immobiliària i promou la convivència col·lectiva en un model no propietari.	En procés de constitució	Barcelona (Eixample)	10 persones implicades
Solterra	Habitatge	Solterra és un projecte d'habitatge cooperatiu per a persones grans a Sant Hilari Sacalm, que transformarà un antic hotel en desús en 30-35 allotjaments individuals amb espais comunitaris. Promou la vida col·lectiva en un entorn natural per fomentar una vellesa activa,	En procés de constitució	Sant Hilari Sacalm	12 persones implicades

		<p>combatre la soledat i crear un model d'habitatge no especulatiu.</p>			
<p>Cooperativització Bloc Salou</p>	<p>Habitatge</p>	<p>El Sindicat de Llogateres tenen la voluntat de cooperativitzar blocs en lluita que estan sent expulsades dels seus habitatges.</p> <p>S'acompanya al grup del bloc de Salou per estudiar la transformació en cooperativa d'habitatge per evitar l'expulsió.</p>	<p>En procés de constitució</p>	<p>Salou</p>	<p>4 persones implicades</p>
<p>Cooperativa d'Habitatge Sesfocs</p>	<p>Habitatge</p>	<p>L'associació Sesfocs està impulsant el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús al territori a Catalunya. Se'ls acompanya a l'estudi de la viabilitat d'una finca ubicada a l'Anoia.</p> <p>S'acompanya al grup a treballar internament la</p>	<p>En procés de constitució</p>	<p>Sant Jaume Sesoliveres</p>	<p>6 persones implicades</p>

		<p>seva capacitat econòmica i avaluar si aquesta encaixa amb les possibilitats que ofereix la finca.</p>			
<p>Comunitat Energètica de La Bordeta</p>	<p>Energia</p>	<p>Projecte de comunitat energètica local al barri de La Bordeta (Sants-Montjuïc), en el que s'impliquen diferents actors del barri per crear un sistema d'autoconsum compartit. També es fa l'acompanyament en la transició de la seva forma jurídica cap a la fórmula cooperativa.</p>	<p>Constituïda Acompanyament per al creixement</p>	<p>Barcelona (Sants-Montjuïc)</p>	<p>8 persones implicades</p>
<p>Comunitat Energètica Nou Barris</p>	<p>Energia</p>	<p>Projecte de comunitat energètica local al barri de La Bordeta (Sants-Montjuïc), en el que s'impliquen diferents actors del barri per crear un sistema d'autoconsum</p>	<p>En procés de constitució Nova creació</p>	<p>Barcelona (Nou Barris)</p>	<p>4 persones implicades</p>

		compartit. També es fa l'acompanyament en la transició de la seva forma jurídica cap a la fórmula cooperativa.			
Comunitat Energètica Bon Pastor	Energia	La Comunitat Energètica del Bon Pastor té com a objectiu impulsar l'acció ciutadana per avançar cap a la sobirania energètica local, desbloquejant les comunitats energètiques (CEs) impulsades dels de les veïnes, facilitant l'accés i transformació als terrats comunitaris com a principal element de transformació cap a un model energètic veritablement distribuït, fomentant l'impuls de cobertes verdes que combinin usos cap a la millora de la resiliència a la ciutat.	En procés de constitució Nova creació	Barcelona (Sant Andreu)	2 persones implicades

Energetix	Energia	<p>Projecte de comunitat energètica local al barri de La Bordeta (Sants-Montjuïc), en el que s'impliquen diferents actors del barri per crear un sistema d'autoconsum compartit. També es fa l'acompanyament en la transició de la seva forma jurídica cap a la fórmula cooperativa.</p>	<p>En procés de constitució Nova creació</p>	<p>Barcelona (Sants-Montjuïc)</p>	<p>5 persones implicades</p>
------------------	----------------	--	--	-----------------------------------	------------------------------

<p>Cultural</p> <p>Rogaguinarda, SCC</p>	<p>Energia</p>	<p>La Comunitat Energètica del Guinardó neix de la cooperativa Rocaguinarda i el teixit veïnal mobilitzat al voltant d'aquesta. Porten 2 anys gestionant amb l'ajuntament de Barcelona la cessió d'ús d'un terrat públic (casal de Joves Girapells) per instal·lar les primeres plaques. Gràcies a una subvenció de l'ajuntament han pogut obrir un local propi (compartit amb Rocaguinarda i el Grup Local de Som Energia de Barcelona) així com contractar una persona a partir de novembre 2023.</p>	<p>Constituïda</p> <p>Acompanya</p> <p>ment per al</p> <p>creixement</p>	<p>Barcelona</p> <p>(Horta-Guinardó)</p>	<p>3 persones</p> <p>implicades</p>
--	-----------------------	---	--	--	-------------------------------------

<p>Comunitat Energètica Local del Barcelonès</p>	<p>Energia</p>	<p>La comunitat energètica del Barcelonès neix del Grup Local de Barcelona de Som Energia. És una de les primeres en constituir-se com a cooperativa. Tot i això, la dificultat en trobar una primera coberta on instal·lar fotovoltaica ha estat un dels principals impediments per començar a operar. Al llarg de l'acompanyament han arribat a les 100 sòcies, s'han fet sòcies d'Osona Energia i han sol·licitat acompanyament per a la sostenibilitat econòmica del projecte.</p>	<p>Constituïda Acompanyament per al creixement</p>	<p>Barcelonès</p>	<p>3 persones implicades</p>
---	-----------------------	--	---	-------------------	------------------------------

5.3. Reptes de futur

Habitatge

- **Consolidar Coòpolis com a referent:** Posicionar Coòpolis com l'espai de referència per a la creació i desenvolupament de grups d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, aprofitant la visibilitat del nou espai Bloc4BCN – Espai Cooperatiu i la seva connexió amb altres iniciatives de transformació social com les comunitats energètiques locals.
- **Suport integral en totes les fases del projecte:** Acompanyar els projectes d'habitatge cooperatiu no només en la fase inicial, sinó també en el procés de consolidació, amb suport administratiu, formatiu i de proveïment de serveis. Aquest acompanyament inclourà eines per a l'autogestió, els tràmits legals i la creació de vincles comunitaris forts.
- **Promoció de la mobilització de sòl privat i patrimonis en desús:** Oferir formacions especialitzades sobre com mobilitzar sòl privat i aprofitar oportunitats patrimonials, amb l'objectiu de facilitar l'accés al sòl per a habitatge cooperatiu i reduir la pressió especulativa en el mercat immobiliari.
- **Càpsules formatives i materials educatius:** Desenvolupar càpsules formatives que cobreixin l'"ABC" de l'habitatge cooperatiu i altres aspectes concrets, tant per a projectes en fase de promoció com per a grups consolidats que necessitin reforçar aspectes de convivència, cures i sostenibilitat. Aquests materials es coordinaran amb l'àrea de formació de Coòpolis.

- **Generar espais de reflexió i articulació sectorial:** Crear espais de debat per fomentar la participació activa dels projectes d'habitatge cooperatiu dins la sectorial d'habitatge de la XES, facilitant així la seva integració en comissions col·lectives i promovent la incidència en la política d'habitatge local.
- **Impulsar la sostenibilitat i la mobilitat sostenible:** Donar suport a les iniciatives que incorporin comunitats energètiques, mobilitat sostenible i altres pràctiques que redueixin l'impacte ambiental i promoguin hàbits saludables. Aquest repte inclourà la formació específica en la implementació d'aquestes solucions en els projectes cooperatius.
- **Resposta al repte territorial i col·laboració amb altres ateneus:** Col·laborar amb altres ateneus per oferir una xarxa de suport integral als projectes d'habitatge cooperatiu, amb eines que responguin a les necessitats locals de cada territori, més enllà de la constitució de les cooperatives, fomentant així un model cohesionat i efectiu de comunitat cooperativa a escala urbana i regional.

Energia

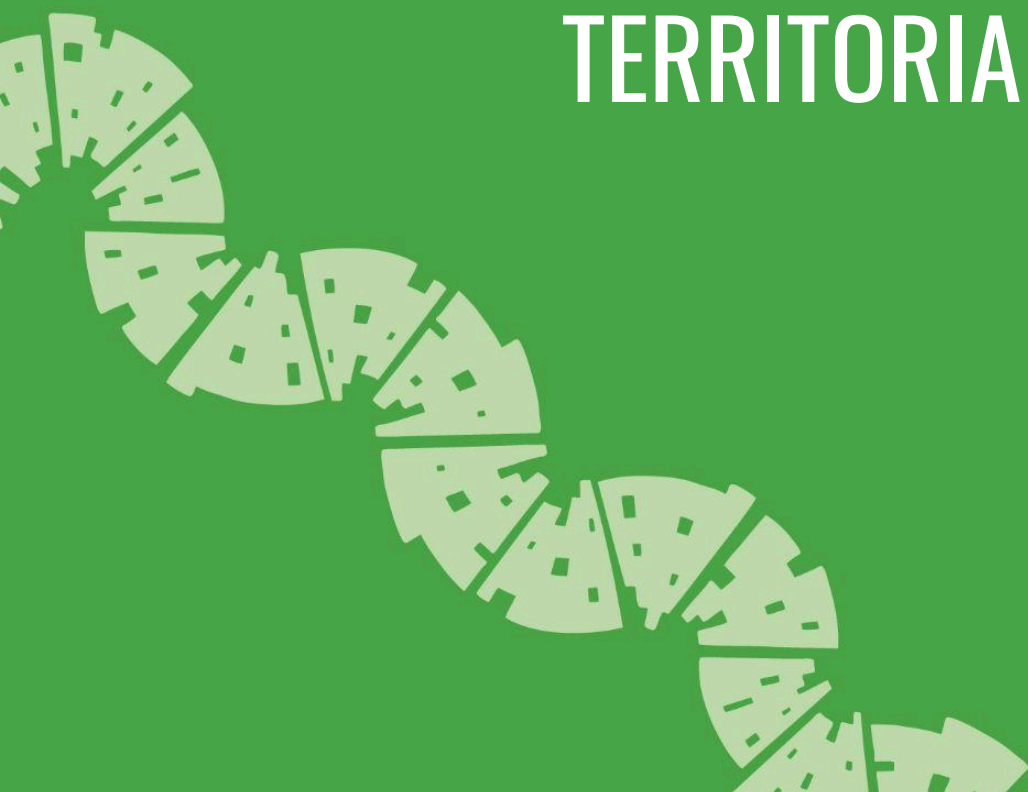
- Donar a conèixer i referenciar Coòpolis com a espai on adreçar-se per impulsar un grup o projecte de comunitat energètica local, tot aprofitant la referencialitat del nou espai Bloc4BCN - Espai cooperatiu, i la seva potencial vinculació a la comunitat energètica del territori (La Bordeta).
- Oferir suport i seguiment a la implementació dels projectes Solarcoop, tant pel que fa a la part administrativa com per al proveïment de serveis, apostant per compartir recursos i coneixement assolit, generant un model

de comunitat energètica per a la ciutat.

- Oferir espais de reflexió col·lectiva per a l'articulació sectorial i la millora d'incidència i participació del sector cooperatiu en la transició energètica a la ciutat.
- Més enllà d'oferir acompanyament comunitari, en tots els aspectes de les comunitats energètiques, facilitar l'accés als estudis tècnics, tràmits i formalització de la creació de la cooperativa.
- Generar càpsules formatives sobre l'ABC de les comunitats energètiques, i materials formatius útils, en coordinació amb l'àrea de formació de Coòpolis.
- Facilitar la constitució de comunitats energètiques així com el seu inici d'operacions, fet que ha d'implicar també generació directa d'ocupació per a la figura del gestor energètic de la comunitat.
- Donar resposta al repte territorial, en coordinació amb la resta d'ateneus, per dotar les comunitats energètiques de totes les eines que necessiten, més enllà de la creació de la cooperativa.

06

FACILITACIÓ DE LA INTERCOOPERACIÓ, TREBALL EN XARXA I DINAMITZACIÓ TERRITORIAL



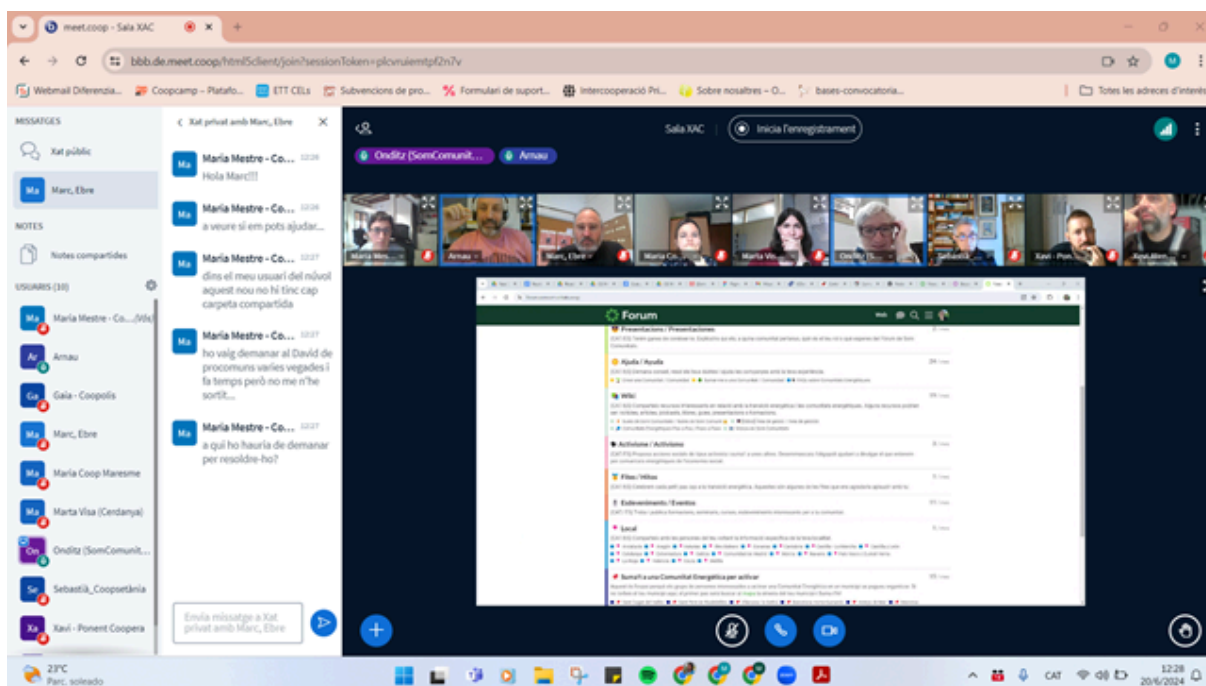
6.1. Introducció

En aquest servei ha tingut un pes més important la línia d'energia, en coordinació amb la resta d'iniciatives i territoris. Mentre que per habitatge encara falten figures com La Dinamo o Sostre Cívic al territori, i per això la dinamització territorial l'articulen les mateixes entitats en col·laboració amb entitats i administracions locals.

6.2. Intercooperació dins de la XAC

Reunions XAC. GT Comunitats Energètiques

Des d'energia, Batec ha estat participant durant aquesta tercera anualitat del GT de Comunitats Energètiques impulsat per la XAC. Un grup de treball adreçat a compartir casos, estratègies i construir propostes robustes i col·lectives.

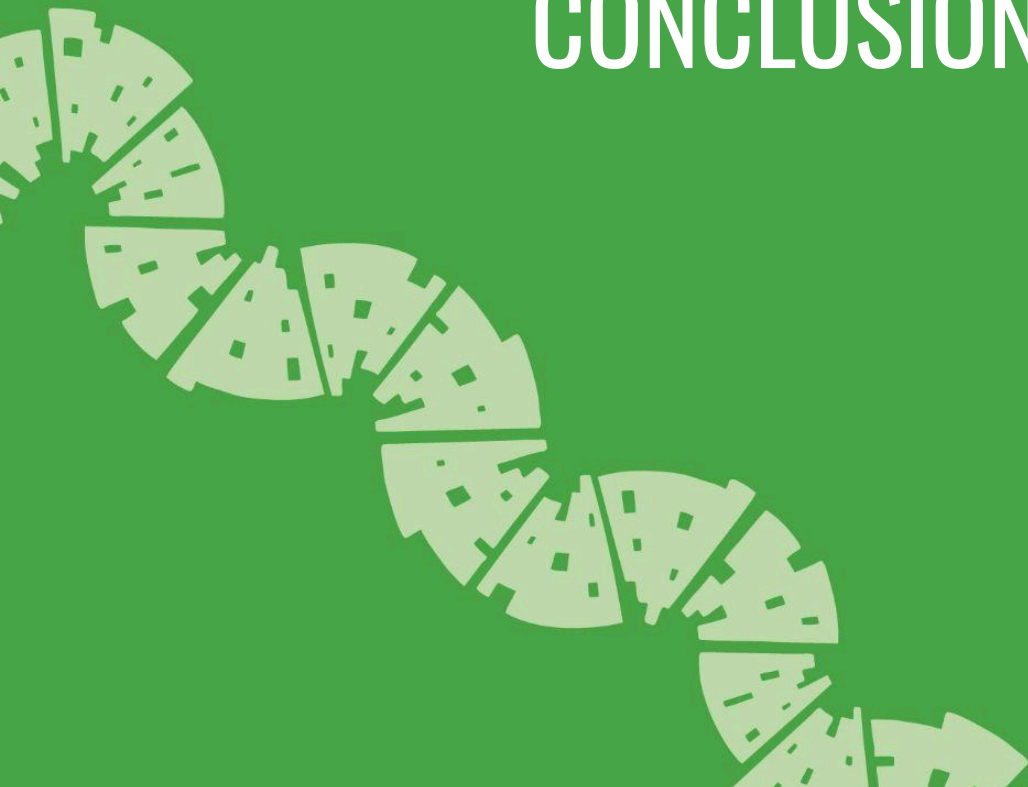


En aquest sentit, i sota aquest paraigües, hi ha hagut 6 reunions que combinen trobades formatives (amb formadores internes o externes) amb una part més d'intercanvi i estratègia.

S'han tractat temes d'estatuts i constitució, finançament, formació genèrica sobre CELs, entre d'altres. A més a més s'ha articulat un espai de coordinació per donar resposta al voltant de la convocatòria Solarcoop, tant per les mancances de la convocatòria (com l'accés a la bestreta) com el suport a projectes al territori. Per altra banda, aquesta articulació ha ajudat a enfortir el model cooperatiu, a poder donar resposta des dels territoris on les comunitats ja es comencen a mobilitzar per construir alternatives a l'oligopoli, a través d'alternatives en el marc de l'ESS.

07

CONCLUSIONS



Transició energètica

- La transició energètica és una realitat a Barcelona, tot i que és una realitat que avança molt lentament, i sovint deslligada de les necessitats reals de la ciutadania i la seva voluntat. Els models cooperatius (d'habitatge, de comunitats energètiques, de planificació urbana) són punta de llança d'una transició energètica veritablement transformadora. En aquest sentit, i en aquests 3 anys, Coòpolis ha esdevingut referent en transició energètica justa i democràtica, i així s'ha consolidat aquest tercer any amb l'espai propi al Bloc4BCN que ha enfortit i multiplicat les aliances i els seus impactes.
- La primera setmana de l'Energia cooperativa, espai que recull els avenços i propostes destacats en matèria de transició energètica cooperativa, ha estat un èxit que, en properes ocasions es presta a créixer pel que fa als actors claus involucrats, i també el seu abast, amb projecció internacional.
- L'impuls a l'organització de les comunitats energètiques, tant a Barcelona com a tot el territori català, sota la forma cooperativa, representa un èxit de model. És essencial continuar reforçant tots els serveis necessaris per establir, operar i mantenir aquestes noves estructures.
- En aquest sentit, s'ha treballat en col·laboració amb la federació de cooperatives de treball per consolidar una base de dades actualitzada i amb informació completa sobre les cooperatives del sector. Això té com a objectiu respondre a la creixent demanda, segmentada per activitat i

territoris.

- S'ha treballat amb la FAVB i altres actors a la ciutat per impulsar una xarxa de comunitats energètiques que facin de l'aprenentatge compartit i situat un valor afegit, i sovint necessari, per tirar endavant comunitats energètiques a la ciutat.
- Les cooperatives d'habitatge desenvolupen un paper fonamental en el foment de les comunitats energètiques als seus entorns, és per això que s'ha consolidat la intercooperació habitatge - energia que és especialment evident en barris com La Bordeta, però també districtes com Nou Barris.
- Les comunalitats urbanes es presenten com agents dinamitzadors de territoris que ja han mostrat interès (i s'han mobilitzat) per articular comunitats energètiques locals.
- L'energia ha de ser un dels vectors clau per ajudar a articular la resta de sectors en la transició cap a comunitats més resilients i sostenibles. Incloure aspectes com els residus, la mobilitat, les cures o l'aigua són passos importants a tenir en compte des del disseny per facilitar la seva ampliació.
- Reforçar la intercooperació és crucial per fer front a reptes i projectes cada vegada més complexos, en termes d'escala i dimensió. BATEC contribueix, en part, a aquest desafiament, exigint una col·laboració cada vegada més estreta i robusta.

- Mantenir i desenvolupar plans de treball conjunts amb administracions (especialment les locals, com els Districtes o Barcelona+Sostenible), entitats representatives (federació, confederació) o col·legis i gremis continua sent un repte a superar.
- A més, es destaca la importància del suport i coordinació en la implementació dels projectes Solarcoop al llarg del 2025 i 2026. Aquesta col·laboració activa és essencial per assegurar l'èxit de les iniciatives solars cooperatives i per consolidar-les com a pilars essencials dins del panorama energètic.

Habitatge

A partir del que hem après en les diferents activitats i sessions, queda clar que és molt important seguir treballant en la cartografia i diagnòstic del sector de l'habitatge cooperatiu.

- Necessitem crear eines i estratègies que facilitin l'accés a aquest model d'habitatge. Hem vist que les activitats de reflexió i intercanvi de coneixements, tant a nivell local com internacional, són molt valuoses per adaptar les polítiques públiques i les pràctiques al nostre context. Compartir experiències ens ajuda a tenir una visió més rica i a avançar cap a pràctiques més sostenibles i inclusives.
- Hem d'ampliar les sinergies amb el sector públic, reforçant les relacions amb l'administració per garantir un suport sostingut, explorant conjuntament fórmules d'ajut per a sòl privat o la cessió de sòls públics per

a habitatge cooperatiu, com una via cap a la democratització de l'accés a l'habitatge.

- També és essencial que treballem juntes en la transició ecosocial, promovent comunitats energètiques que es relacionin amb els projectes d'habitatge cooperatiu, per així potenciar la sostenibilitat ambiental i social. Pel que fa als processos d'acompanyament, seria útil explorar formats on diferents iniciatives puguin compartir sessions temàtiques. Això no només optimitzaria recursos, sinó que també fomentaria l'intercanvi de coneixements entre projectes, ajudant al creixement col·lectiu.
- A més, hem reconegut que és convenient oferir sessions temàtiques intensives no només a projectes nous, sinó també a aquells que ja estan en marxa, ja que podrien beneficiar-se d'un aprofundiment en àrees que no s'han tractat abans. Aquesta estratègia ajudaria a enfortir i consolidar els projectes en desenvolupament amb més coneixements i recursos. En resum, l'experiència acumulada ens porta cap a una visió on la col·laboració, la innovació i l'especialització són claus per aconseguir un habitatge cooperatiu més resiliència, inclusiu i accessible.

Pla de treball executat - Coòpolis (2021-2024)

	Anualitat I (2021-2022)	Anualitat II (2022-2023)	Anualitat III (2023-2024)
Campanya comunicativa	Guanyem terreny a l'especulació		Més sòl públic per a habitatge coop. a BCN
Jornades	Jornada Internacional Nous Models de Convivència	Fòrum REAS	Jornada Acadèmica desmercantilització sòl Polítiques públiques d'habitatge des del coop.
Estudis	Assequibilitat	Inclusivitat i Diversitat	Diagnosi de l'habitatge cooperatiu 2022-23
Formacions	Cicle Disseny de serveis	Cicle Clústers Mapa d'actors Hab.Coop.	Reglament Règim Intern Conveni ESAL Canvis Marc legal
Administració pública	Interès públic del model	Mobilització sòl públic	Visites projectes convivència
Acompanyaments	6 projectes	6 projectes	6 projectes
Sessions divulgatives	4 visites a projectes + 2 sessions	4 visites a projectes + 2 sessions	4 visites a projectes + 3 sessions
Intercooperació	Comunitats Energètiques Locals - Batec	Cercle Migracions / Cercle Economies Feministes	Sectorial Hab. XES Som Mobilitat / Biciclot

